

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye
Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

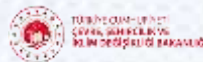
Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE
TÜRKİYE'NİN YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI

Elif Berrak TAŞYÜREK
Ticaret Uzmanı
T.C. Ticaret Bakanlığı

Faaliyet 3.2.4. Döngüsel Ekonomide Entegre Atık Yönetimi Eğitimi
10-11 Ekim 2024 Ankara

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

***AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE
TÜRKİYE'NİN YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI***

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Sürdürülebilir Dönüşümün
Finansmanı

Adil Geçiş

Yeşil Mutabakat Eylem Planı & Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

16 Temmuz 2021

- ❖ Eylem **Planı**, AYM kapsamında ülkemizi etkileyecek 8 ana başlık ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyetleri içeren bir başlık olmak üzere 9 ana **başlıkta tüm Bakanlıklarımız tarafından** uygun **görülen** 81 eylemi içermektedir.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı İhtisas Çalışma Grupları

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI İHTİSAS ÇALIŞMA GRUPLARI	
İhtisas Çalışma Grubu	İÇG Koordinatörü Kurum
1. AB SKDM İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
2. Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
3. Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
4. Teknolojik Dönüşüm/Gelişim İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
5. Sürdürülebilir Nihai Tüketim İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
6. Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
7. Sıfır Kirlilik Eylemi İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
8. Çelik Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
9. Alüminyum Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
10. Çimento Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
11. İnşaat Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
12. Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
13. Yeşil Finansman İhtisas Çalışma Grubu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
14. AB Projelerinin Finansmanı İhtisas Çalışma Grubu	Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı
15. Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
16. Sürdürülebilir Tarım İhtisas Çalışma Grubu	Tarım ve Orman Bakanlığı
17. Sürdürülebilir Akıllı Hareketlilik İhtisas Çalışma Grubu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
18. Adil Geçiş Politikaları İhtisas Çalışma Grubu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
19. Eğitim-Öğretimde Yeşil Dönüşüm İhtisas Çalışma Grubu	Milli Eğitim Bakanlığı
20. Sürdürülebilir Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuat Uyumu İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

SINIRDA KARBON DÜZENLEMESİ MEKANİZMASI- SKDM

ENERJİ YOĞUN SEKTÖRLER

- Demir-çelik
- Alüminyum
- Çimento
- Gübre
- Elektrik
- Hidrojen

İthalatta eşyanın karbon içeriğine göre
(ton/€) karbon fiyatlandırması

Ekim 2023- Raporlama
Ocak 2026- Mali yükümlülükler

DÖNGÜSEL EKONOMİ EYLEM PLANI

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

AB SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI - KAPSAM

DEMİR-ÇELİK

ALÜMİNYUM

DOLAYLI EMİSYONLAR

AB ETS
Sektörleri
(2030)

Karbon kaçağı
riski yüksek
öncelikli
sektörler

HİDROJEN

Sektör ve
emiyon
kapsamı
genişleyebilir

ELEKTRİK

GÜBRE

ÇİMENTO

GEÇİŞ DÖNEMİ

1 Ekim 2023-31 Aralık 2025
Raporlama / Veri Toplama

ANA UYGULAMA DÖNEMİ

1 Ocak 2026 itibariyle
Mali Yükümlülük

SKDM İhtisas Çalışma Grubu

- SKDM kapsamında raporlama, doğrulama, akreditasyon
- SKDM kapsamında rekabetçiliğimizin korunması- Sektörel dekarbonizasyon
Demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre sektörleri düşük karbonlu yol haritaları
Hurda ve alternatif hammadde kullanımı

Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu

İklim Kanunu- Ulusal Emisyon Ticareti Sistemi tesis edilmesi

Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu

Enerji kaynaklı emisyonların azaltılmasına yönelik çalışmalar- Yenilenebilir enerjiye geçiş

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL EKONOMİ

KARBON EMİSYONLARININ DÜŞÜRÜLMESİ
ÜRÜN YAŞAM DÖNGÜSÜ – ÇEVRE AYAK İZİ

TÜRKİYE-AB GÜMRÜK BİRLİĞİ
AB PAZARINA GİRİŞTE YENİ KURALLAR
YENİ UYGUNLUK DEĞERLENDİRME/SERTİFİKASYON SÜREÇLERİ

Ürün Bazlı Eko-tasarım Kuralları
Atık Yönetimi- Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu
Özen Yükümlülüğü- Sosyal Haklar
Zorunlu Yeşil Kamu Alımı Kriterleri
Dijital Ürün Pasaportu

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE TEKSTİL SEKTÖRÜ

DÖNGÜSEL EKONOMİ EYLEM PLANI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜN İNİSİYATİFİ

SEKTÖREL MEVZUAT ÇALIŞMALARI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜNLER İÇİN EKO-TASARIM TÜZÜĞÜ- ESPR

- Batarya ve Batarya Atıkları Tüzüğü
- Yapı Malzemelerinin Revizyonu Tüzüğü Taslağı
- Ambalaj ve Ambalaj Atıkları Tüzüğü Taslağı
- Döngüsel Araç Tasarımı Kuralları ve Ömrünü Tamamlamış Araçların (ÖTA) Yönetimine ilişkin Tüzük Taslağı
- Gıda ile Temas Eden Geri Dönüştürülmüş Plastik Materyallere İlişkin Komisyon Tüzüğü

TEMEL AMAÇLAR

- Fazla üretim ve tüketimin azaltılması
- Atık oluşumunun azaltılması
- Çevre ayak izinin azaltılması
- Oluşan atığın hammadde olarak kullanılması
- Dijital Ürün Pasaportu

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

AMBALAJ VE AMBALAJ ATIKLARI TÜZÜĞÜ

Eko Tasarım ve Etiketleme Kuralları

2030 – Yalnızca yeniden kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir ambalajlar

Plastik ambalajda zorunlu geri dönüştürülmüş içerik:

2030 yılı için %10-%35, 2040 yılı için %50-%65

Plastik geri dön hedefi- 2025 - %50- 2030 - %55

Atık yönetimi:

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu-EPR

Zorunlu depozito sistemleri- 2029 - % 90 toplama hedefi

Tek kullanımlık plastik yasakları, yeniden kullanılabilir ambalajlar

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜNLER İÇİN EKO-TASARIM TÜZÜĞÜ- ESPR 28 Haziran 2024

AB PAZARINA GİRİŞ İÇİN EKO-TASARIM KURALLARI

- Dayanıklılık, yeniden kullanılabilirlik, tamir edilebilirlik, geri dönüştürülebilirlik
 - Sakıncalı girdilerin varlığı
 - Enerji, su, kaynak kullanımı ve verimliliği
- Asgari geri dönüştürülmüş içerik (tüketim-sonrası)
- Çevresel etkiler: karbon ve çevre ayak izi
- Atık oluşturma düzeyi-paketleme vs kaynaklı
 - Mikroplastik salınımı

ÜRÜN BAZLI EKO TASARIM KURALLARI

Çalışma takvimi- 19 Nisan 2025

2025-2028 dönemi

Hazır giyim ve ayakkabı, mobilya, lastik, deterjan, mineral yağlar,
kimyasallar, ICT,
demir-çelik, demir harici metaller, alüminyum

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SATILMAYAN ÜRÜNLERİN İMHASI YASAĞI

Satılmayan ürünlerin imhasına ilişkin raporlama gereklilikleri
Hazır giyim ve ayakkabı sektöründe doğrudan yasak- **2 yıl geçiş süreci**
Orta Ölçekli İşletmeler- **6 yıl geçiş süreci**
Küçük ve mikro işletmeler- **muaf**

Ocak 2026
KOBİ harici
firmaların 2025
yılında imha edilen
ürünleri
raporlaması

Temmuz 2026
Büyük firmaların
satılmayan hazır
giyim ve ayakkabı
ürünlerini imha
yasağı

Ocak 2030
Orta ölçekli
firmaların imha
edilen ürünleri
raporlaması

Temmuz 2030
Orta Ölçekli
firmaların
satılmayan hazır
giyim ve ayakkabı
ürünlerini imha
yasağı

İmha: Yeniden kullanım, tamir veya yeniden üretim amaçlı hariç ürünün imhası

Geri dönüşüm de imha tanımına giriyor

Satılmayan ürün: Stok fazlası, tüketici iadesi vb gibi üretilmiş nihai ürün

**DÖNGÜSEL
EKONOMİ
MODELLERİ**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ENDÜSTRİYEL EMİSYONLAR DİREKTİFİNİN REVİZYONU

Sıfır kirlilik hedefi doğrultusunda enerji, su ve kaynak verimliliği
ile güvenli kimyasal kullanımının artırılması
Kapsam dahilindeki tesislerin hava, su, toprağa kirletici madde
salınımına yönelik üst limitler
Mevcut En İyi Teknikler Referans Belgeleri- METler

34 adet mevcut MET referans belgesi
Atık yönetimi, atık yakma, tekstil, demir-çelik, polimer, kimyasal vb...

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL ATIK EKONOMİSİ

ATIK ÇERÇEVE TÜZÜĞÜ REVİZYONU

Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu

Tekstil atıklarının ayrı toplanması -2025

Ürünün toplanması ve dögüsel ekonomiye kazandırılmasından atık haline dönüşmesi sürecine kadar tüm aşamalardan üreticinin bizzat sorumlu olması

GÜS ÜCRETLERİ- Ürün mevzuatlarında belirlenecek kategorilere göre eko-modülasyon
Dögüsellik artıkça azalan oranda ücretlendirme
GÜS ücretlerinin atık yönetimi finansmanında kullanılması

**TÜKETİM SONRASI ASGARİ GERİ DÖNÜŞTÜRÜLMÜŞ İÇERİK ZORUNLULUKLARININ KARŞILANMASI
AB İLE EŞDEĞER ATIK YÖNETİMİ KRİTERİ**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DÖNGÜSEL ATIK EKONOMİSİ

ATIK SEVKİYATI TÜZÜĞÜ – 2024/1157- 20 Nisan 2024

OECD üyesi olmayan ülkelere atık ihracatının kısıtlanması

OECD üyesi ülkelere atık ihracatının izlenmesi

Plastik atık ihracatında sıkı izleme prosedürleri

Plastik atık ihracatı kısıtlamaları- **21 Kasım 2026**

Geri dönüşüm tesislerinin denetlenmesi (Endüstriyel Emisyonlar Direktifi kapsamında MET'lere uyum) -**21 Mayıs 2027**

NEDEN ÖNEMLİ:

- Demir çelik gibi düşük karbonlu üretim için hurdaya ihtiyaç duyan sektörlerin hammadde ihtiyacının karşılanması
 - Asgari geri dönüştürülmüş içerik zorunlulukları
 - Geri dönüşüm tesislerinin MET'lere uyumu
 - Atık-sonu kriterlerinin belirlenmesi

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

YATAY ALANLAR

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖZEN YÜKÜMLÜLÜĞÜ DİREKTİFİ

Tedarik ve değer zinciri yaklaşımı

İnsan hakları, sosyal haklar, çevre ve iklim değişikliğine etkiler

2027 (+5000 istihdam, 1,5 milyar Euro ciro)

2028 (+3000 istihdam, 900 milyon Euro)

2029 (+1000 istihdam, 450 milyon Euro)

ALDATICI YEŞİL SÖYLEMLERİN ENGELLENMESİ

Tüketici Hakları Direktifi ve Haksız Rekabet Direktifinin revizyonu

Eko-etiket mevzuatının revizyonu

Yeşil Beyanlar Direktifi Taslağı

ZORUNLU YEŞİL KAMU ALIMLARI KRİTERLERİ

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

ORMANSIZLAŞMANIN ÖNLENMESİ TÜZÜĞÜ- 9 Haziran 2023

Regulation on the making available on the Union market and the export from the Union of certain commodities and products associated with deforestation and forest degradation and repealing Regulation (EU) No 995/2010

Mevzuat kapsamı: Palm yağı, sığır eti, ağaç/ahşap ürünleri, kauçuk, kahve, kakao ve soya ve bunların türevleri (deri, çikolata ve mobilya)
İki yılda bir yapılacak gözden geçirme ile kapsam genişlemesi

- AB pazarına sunulan ve AB'den ihraç edilen
- Ürünlerin ormansızlaşmaya sebep olmaması
 - İlgili ülke mevzuatına uygun üretilmesi
 - *(arazi kullanım hakkı, çevrenin korunması, işçi hakları, vergi, yolsuzlukla mücadele vb)*
 - **Özen yükümlülüğü beyanı taşıması**

Uygulama tarihi: 30 Aralık 2024
Küçük ve mikro işletmeler: 30 Haziran 2025

**12 AY ERTELEME
TALEBİ**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

MEVCUT ÇALIŞMALAR

ULUSAL DÖNGÜSEL EKONOMİ EYLEM PLANI İÇG

ULUSAL ENDÜSTRİYEL EMİSYONLAR MEVZUATI ÇALIŞMALARI

SÜRDÜRÜLEBİLİR TÜKETİM VE ÜRETİM İÇG
SÜRDÜRÜLEBİLİR NİHAİ TÜKETİM İÇG

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜNLERE İLİŞKİN TEKNİK MEVZUAT UYUMU İÇG

ATIK SEVKİYATI YOL HARİTASI
ULUSAL ATIK YÖNETİM PLANI -2023-2035

DEPOZİTO YÖNETİM SİSTEMİ

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

MEVCUT ÇALIŞMALAR

ÇEVRE ETİKETİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

YEŞİL OSB VE YEŞİL ENDÜSTRİ BÖLGESİ SERTİFİKASYON SİSTEMİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

ULUSAL YAŞAM DÖNGÜSÜ VERİ TABANININ GENİŞLETİLMESİ

SU VERİMLİLİĞİNİ ARTIRMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

FARKINDALIK ARTIRMA VE DİPLOMASİ FAALİYETLERİ

FİNANSMAN İMKANLARI

Responsible

TİCARET BAKANLIĞI- YEŞİL MUTABAKATA UYUM PROJESİ DESTEĞİ
5 yıl süreyle-10 milyon TL'ye kadar danışmanlık desteği

MEVCUT DURUM ANALİZİ
YOL HARİTASI

YEŞİL DÖNÜŞÜME
YÖNELİK PROJELER

İLERLEMENİN İZLENMESİ
VE DOĞRULAMA

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı İnternet Sayfası

YEŞİL DÖNÜŞÜME
YÖNELİK HEDEFLERE
ERİŞİMDE
KULLANILABİLECEK
FİNANSMAN İMKANLARI

Yeşil
Mutabakat
Eylem
Planı
2021

YEŞİL MUTABAKAT ÇALIŞMA GRUBU

YILLIK FAALİYET
RAPORU

2022

YEŞİL MUTABAKAT
https://ticaret.gov.tr/dis-ilişkiler/yesil-mutabakat

ANA SAYFA KURUMSAL TEŞKİLAT MEVZUAT İSTATİSTİK ÜLKELER İLETİŞİM **YEŞİL MUTABAKAT** ENGLISH E-HİZMETLER

YEŞİL MUTABAKAT

Türkiye ekonomisi ve sanayisinin yeşil dönüşümü, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yarı sağı, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için etemlidir. Bu alanda atılacak adımlar aynı zamanda ülkemizin küresel değer zincirlerine entegrasyonunu geliştirilmesi ve uluslararası yatırımlardan alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil etmektedir.

AB Emisyon Ticaret Sistemi

Genel Bilgi

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Çalışma Grubu

AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

AB Döngüsel ve Sürdürülebilir Sanayi Politikaları

AB Sürdürülebilir Tarım Politikaları

Duyurular

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

Teşekkürler

Elif Berrak TAŞYÜREK

AB Tek Pazar ve Yeşil Mutabakatı

Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü

abtekpazar@ticaret.gov.tr

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye
Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Teşekkürler.

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre

@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre

@trdonguseleko

@ipacevre

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE

Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr

